

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

*****

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ..... นายพิสิษฐ์..... นามสกุล..... พานิช.....
ตำแหน่ง..... เศรษฐกรชำนาญการ..... กลุ่ม/ฝ่าย..... นโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน.....
หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
..... “ตลาดข้าวไทย ทิศทางการพัฒนาข้าวไทยเพื่อการแข่งขัน”.....
สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
..... การประกวดข้าวเพื่อรองรับและส่งเสริมการส่งออกของตลาดข้าวโลก ประจำปี ๒๕๖๓.....
หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
..... โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารากรุงเทพฯ.....
ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
เพื่อ อบรม สัมมนา อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

๑. ตลาดข้าวไทย : โอกาสและความท้าทายในตลาดโลก

บรรยายโดย นายสมเกียรติ มรรคยาธร เลขาธิการสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ช่วงปี ๒๕๒๐-๒๕๕๔ และปี ๒๕๕๗ ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกข้าวเป็นอันดับหนึ่ง

ของโลก แต่เมื่อประเทศอินเดียเริ่มส่งเสริมการผลิตและปรับปรุงมาตรฐานจนสามารถส่งออกข้าวบาสมาดีได้ ทำให้อินเดียมีปริมาณส่งออกข้าวมากกว่าประเทศไทยในปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบัน มูลค่าส่งออกข้าวของไทยแต่เดิมอยู่อันดับที่ ๑ ของโลก ปัจจุบันอยู่ใน ๑๐ อันดับแรกเท่านั้น เนื่องจากข้าวของไทยไม่ใช่สินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุด การส่งเสริมภาครัฐทั้งด้านการวิจัยการผลิต การตลาดจึงแตกต่างจากประเทศเวียดนามที่มีข้าวเป็นสินค้าส่งออกสำคัญที่สุด ปัจจุบันเวียดนามเป็นประเทศที่มีปริมาณการส่งออกเป็นลำดับที่ ๒ แต่ด้วยเหตุการณ์โรคระบาด COVID ๑๙ ที่แม้เวียดนามไม่ได้มีผลกระทบรุนแรงภายในประเทศแต่ด้วยไม่มีผู้จ้างสำหรับเก็บข้าวสำรองทำให้ในไตรมาสที่ ๒ เวียดนามได้ประกาศงดส่งออกข้าวเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศทำให้ไทยมีโอกาสช่วงสั้นๆ ในการเพิ่มปริมาณส่งออก ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในด้านความหลากหลายของชนิดข้าว ประเทศอินเดียเน้นที่ข้าวหนึ่ง ในส่วนเวียดนามเน้นข้าวขาว

การประกวดข้าวโลกที่ผ่านมาตลอด ๑๒ ครั้ง ข้าวหอมมะลิไทยได้ชนะเลิศเป็นข้าวคุณภาพดีที่สุดในโลก ๖ ครั้ง แต่ในปัจจุบันประเทศคู่แข่งได้มีการพัฒนาพันธุ์ข้าวโดยใช้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นต้นแบบทั้งความนุ่ม สี และกลิ่น ในด้านคุณภาพข้าวไทยยังสามารถแข่งขันได้ แต่ด้านราคาความสามารถในการแข่งขันต่ำที่สุด ราคาต่อตันของข้าวหอมมะลิไทยสูงที่สุดในโลกที่ ๒๑,๐๔๑ บาทต่อตัน ปัจจุบันประเทศไทยมีปริมาณการผลิตอันดับที่ ๖ รองจากประเทศจีน อินเดีย อินโดนีเซีย และบังคลาเทศ การบริโภคอันดับ ๗ รองจากประเทศจีน อินเดีย อินโดนีเซีย บังคลาเทศ และเวียดนาม และมีปริมาณส่งออกเป็นอันดับ ๓ รองจากประเทศอินเดียและเวียดนาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกข้าวมี ๖ ประการ ดังนี้

- ๑) ค่าเงินบาทยังคงแข็งค่ากว่าประเทศคู่แข่งสำคัญ
- ๒) ภาวะภัยแล้งทำให้ผลผลิตข้าวลดลงและราคาในประเทศสูงขึ้น
- ๓) คู่ค้าหลัก(จีน) มีสต็อกข้าวมาก ทำให้การนำเข้าลดลง และหันมาส่งออกมากขึ้น
- ๔) ประเทศคู่แข่งสำคัญมีการพัฒนาข้าวก้าวหน้าต่อเนื่อง
- ๕) ประเทศเวียดนามทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป (EVFTA) และเป็นสมาชิกกลุ่ม CTPP ทำให้มีโอกาสขยายตลาดมากขึ้น
- ๖) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ ทำให้มีการซื้อสินค้าอาหารกักตุนมากขึ้นในช่วงแรกของการระบาด

Economic Intelligence Center (EIC) ได้ประเมินการส่งออกข้าวหัตถ์วง เนื่องจาก การปิดเมืองจากโรคระบาดของหลายประเทศทำให้ระบบโลจิสติกส์มีปัญหาขาดความต่อเนื่อง ผลกระทบจาก โรคระบาดของเกษตรกรไม่มากนักจากโครงการประกันรายได้เกษตรกรที่แม้ราคาข้าวของโลกจะต่ำลงหรือ ปริมาณส่งออกลดลงก็ตาม ทั้งนี้หากเป็นโครงการจำหน่ายข้าวจะส่งผลต่อกลไกราคาข้าวมากกว่า

๒. ทิศทางการพัฒนาข้าวไทยเพื่อการแข่งขันในตลาดโลกในมุมมองของผู้ส่งออก
บรรยายโดยนายวัลลภ มานะธัญญา อุปนายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย
ประเทศอินเดียได้พัฒนามาตรฐานการผลิตข้าวจนสามารถมีปริมาณส่งออกข้าวสูงกว่า ประเทศไทย และประเทศเวียดนามได้พัฒนาสายพันธุ์ กระบวนการผลิตและการขนส่ง โดยเน้นในข้าวขาว และในปัจจุบันได้ผสมสายพันธุ์ใหม่สำเร็จจนประเทศเวียดนามได้ชนะเลิศการประกวดข้าวโลก ปี ๒๕๖๓ และเป็นข้าวหอมที่มีผลผลิต ๗๐๐-๘๐๐ ตันต่อเฮกตาร์ มากกว่าไทย ๒ เท่า ทำให้ในตลาดโลกข้าวไทยมีราคาแพงกว่า คู่แข่ง ทั้งที่คุณภาพไม่แตกต่างกัน

ข้าวไทยแพง ต้องพัฒนาพันธุ์ที่เพิ่มผลผลิตต่อไร่เพื่อให้ราคาขายลดลง แต่ได้กำไรมากขึ้น เพื่อให้แข่งขันในตลาดโลกได้ ต้องพัฒนาข้าวหอมมะลิไทย ให้มี High Yield < ๑.๒ ตัน โดยประกอบด้วย

- ๑) Physical Properties ขนาดกว้างยาวเมล็ดตามข้าวหอมมะลิเดิม
- ๒) Chemical Properties ตามหอมมะลิเดิม คือ amylose content ๑๓-๑๘%
- ๓) Cooking Quality ที่นุ่ม เหนียว หอม รสชาติดี ตามข้าวหอมมะลิเดิม

แผนการพัฒนา"ข้าวหอมมะลิ"เพื่อการแข่งขัน		
	ปัจจุบัน	ใหม่
ผลผลิต - ข้าวสด	๕๐๐ กก./ไร่	๑,๒๐๐ กก./ไร่
- ข้าวแห้ง	๓๗๕ กก./ไร่	๙๐๐ กก./ไร่
ผลผลิตรวม (๑๐ไร่)	๓,๗๕๐ กก.	๙,๐๐๐ กก.
ราคาขาย	๑๖,๐๐๐ บาท/ตัน	๑๐,๐๐๐ บาท/ตัน
รายรับจากการขาย	๖๐,๐๐๐ บาท/๑๐ ไร่	๙๐,๐๐๐ บาท/๑๐ ไร่
ต้นทุน	๒,๕๐๐ บาท/ไร่	๔,๐๐๐ บาท/ไร่
ต้นทุนรวม	๒๕,๐๐๐ บาท/๑๐ ไร่	๔๐,๐๐๐ บาท/๑๐ไร่
ชวนา กำไรสุทธิ	๓๕,๐๐๐ บาท/๑๐ ไร่	๕๐,๐๐๐ บาท/๑๐ ไร่
โรงสี ราคาข้าวเปลือกแห้ง	๓๑,๐๐๐ บาท/ตันข้าวสาร	๑๙,๔๐๐ บาท/ตันข้าวสาร

๒.๒ ประสบการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ /การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ต่อตนเอง

.....
 ได้รับความรู้ในการจัดทำแผนการใช้ที่พืชเศรษฐกิจข้าวนาปี

ต่อหน่วยงาน / การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

.....
 ทราบ ทิศทางสถานการณ์ และแนวโน้มตลาดข้าวโลก เพื่อประยุกต์ใช้ในงานต่อไป

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

(นายพิสิษฐ์ พานิช)

ตำแหน่ง ..... เศรษฐกรชำนาญการ

ผู้รายงาน

วันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๓ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

(๗) ทราบ

ลงชื่อ

(นายสมศักดิ์ สุขจันทร์)

ตำแหน่ง ..... ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่ ๓๑ เดือน ก.ค. พ.ศ. ๒๕๖๓